

TRANS MÜZİKAL *EMILIA PÉREZ*

Ayşe Naz Bulamur

Pop, rap ve rock'ı buluşturan *Emilia Pérez* (2024) film müzikleri, âdeta bir trans niteliğinde. Fransız yönetmen **Jacques Audiard**'ın filminde, cinsiyet değiştiren Meksikalı uyuşturucu baronu gibi müzik de her daim geçişte. Manitas/Emilia cinsiyet, **Clément Ducol** ve **Camille**'in İspanyolca besteleri ise tür kategorilerini aşar. Meksika'daki adaletsizlik, farklı sınıfları ve kültürleri bir araya getiren müzikle eleştirilir. Kartel lideri de (**Karla Sofia Gascón**) avukatı Rita (**Zoe Saldaña**) da hayat müzikalinde birer oyuncu. En İyi Özgün Şarkı Oscarı'nı alan filmin her sahnesinde farklı bir biçime bürünen müzik, başlı başına bir karakter.

Açılış sahnesindeki karanlık gecede, Meksika'nın tüketim toplumunu eleştiren bir şarkı çalar. “Alıyoruz şilte, somya, buzdolabı, ocak, çamaşır makinesi, mikrodalga” sözleri; rap ritimleriyle yankılanır. Alışveriş listesine; Rita'nın hukuk

diploması, kan lekeli bir stiletto ve ceset eşlik eder. Cinayet mahallinin mobilyalarla kesişmesi, adaleti kapitalist düzenin bir oyunu kılar. Olay yerinden avukatın market alışverişine geçtiğimizde ise raflardaki yüzlerce çeşit ürün gibi hukukun da satılık olduğunu hissederiz. Modern hayat, “acı çeken bir ülke” olarak nitelendirilen Meksika’ya huzur getirmemiş.

Rita bir müzikal eşliğinde cinayet davasına hazırlanırken hukuk sistemi sahne performansına dönüşür. Kadın cinayetini, intiharla sonuçlanan bir aşk hikayesi olarak anlatacaktır. “*Gerçeklere dönelim.*” derken izlediğimiz dans şovu, davayı teatral kılar. Karısını öldüren müvekkiline, medyanın kurbanı iyi kalpli koca rolünü verir. Bir film stüdyosuna çevirdiği salonda jüriden yaşlı kocaya “eşini sevmek hakkını bahşetmelerini” ve “kalplerini açmalarını” ister. Özenle çalışılmış repliklerin gerçekliği belirlediği duruşmada Rita, bir katili aklayıp davayı kazandığı için sevinemez.

Meksikalı kadınların üzerindeki toplumsal baskı, temizlik görevlilerinin sahnelediği müzikal ile eleştirilir: “*Arkadaş olacak insanlar şöyle diyor: Ya evlilik? Ya çoluk çocuk?*” Bekar Rita’nın, “eksik” olduğu düşünülür. “İşteki uyuzlara” aile kuracak vakti olmadığını söylediğinde ise kendi şirketini ne zaman açacağı sorulur. “*Artık siyah olmadığımıda.*” cevabını verir Avukat. Başarının çocuk sayısı ya da maddi kazançla ölçüldüğü toplumda Rita, bir kartel liderine teslim olur. **William Shakespeare**’in yüzyıllar önce tiyatroya benzettiği dünyada, dostluklar bile gerçek değil.

Estetik cerrahi de mahkeme sahnesi gibi kurgusaldır. Müzikal eşliğinde cinsiyet değiştirme ameliyatını yapacak doktorlarla tanışır, operasyonun fiyatını ve protokolünü öğreniriz. “*Cinsiyet yerine kimlik değiştirse daha iyi olurdu. [...] Tanrının işine karışamam.*” diyen doktor da Avukat Rita gibi yaptığı işe inanmaz.

Kocasını Manitas’ı öldürdükten sonra Jessi’nin (**Selena Gomez**) yıllar sonra sevgilisiyle sarmaş dolaş söylediği şarkı “Kendi Yolum”, bekar annenin iç yolculuğunu anlatır: “*Kendimi, hayatımı, hissettiklerimi sevmek istiyorum. [...] Olmama izin vermedikleri küçük kızı sevmek istiyorum.*” Fakat o “küçük kızı” hiç tanıma şansımız olmadığı için kendine çizdiği yeni yolu umursayamayız.

Emilia’nın uyuşturucu karteli kimliğini geride bırakma mücadelesini şarkılar anlatır. Bir restoranda Emilia ve Rita’nın masasına gelen bir kadın, onlara seyahatinden dönmeyen oğlunun resmini gösterir. Yüzlerce kayıptan sorumlu Emilia’nın pişmanlığına, yaşlı ailelerin söylediği şarkı eşlik eder:

*Arkadaşları yasını tutabilsin diye
Onun için mezar taşı dikebilelim diye [...]
Kaybolanlar ortaya çıkabilsin diye
Anne ile evladı kavuşabilsin diye [...] buradayız.*

Emilia, kayıp bedenleri ailelerine teslim etmek için kurduğu dernekte geçmişin hayaletleriyle yüzleşir. Çaresizce af dilediği, ailelerden çok kendisidir.

Trans kimliğini yüceltmeyen filmde, uyuşturucu baronu cinsiyet değiştirse de zorbalığı baki kalır. Onu öldü bilen karısı, başkasıyla evlenmek istediğinde şiddete başvurur. Sandığının aksine “gerçek benliği ve onu gölge gibi takip eden canavar” farklı iki kişilik değildir. Katil Manitas da “hayırsever” Emilia da suç batağındadır.

İçindeki canavarı öldürememiş Emilia, öldükten sonra “gerçeğin savaşçısı” ilan edilir. Son sahnede bir azizenin heykelini taşıyarak yürüyen kalabalık, Emilia’nın cesaretini “Las Damas que Pasan” şarkısıyla anar. Kayıplarını bulma ümidine tutunup hayata dönenler, Emilia’yı ilahlaştırır.

“Muhteşem zarafetiyle” övülen kadın, kurbanları gibi kayıptır. Meksika’daki kartel şiddetinin eski önderi olduğu bilinmez. Bu sebeple failin saçtığı umut ışığı, filmin açılış sahnesindeki şehir kadar karanlıktır. Gece yarısı başlayan film gün ışığıyla bitse de suç zincirinin devam edeceğini hissederiz. Farklı müzik ve anlatım türlerini buluşturan filmde, karanlıktan aydınlığa geçiş yoktur.